

Kjak

Bjarki Mohr

Hvar er virðingin?

Hevur tú dirvi, hevur tú eisini máttin. Líta vit aftur í søguna, er hegni og førleiki hjá Føroya Løgmanni tvinn-að saman við eginleikanum at savna og finna nýggjar farleiðir, tvørtur um politiskar, átrúnarligar- og altjóða avbjóðingar.

Uttan undantak hava før-oyiskir løgmennt síðani krígs-árini brúkt sín førleika at finna javnvág millum tað, ið er gagnligt fyri samfelagið, og tað, ið er møgult at fáa meirluta fyri á Føroya Løg-tingi. Hesin eginleiki hevur tænt Føroyum, fram til nú.

Leiðsluábyrgd Løgmanst er vorðin meira fjølbroytt. Skal tú savna vinstra ella høgra, velja samband ella loysing, og samstundis kyrja áskoðanir millum átrúna og

verðsliga hugsan. Sum leið-ari, er tað ongin heppin stóða at standa í.

Seinastu nógvu árin, eru førøyskir løgmennt (umframt ein kvinna, Marita Petersen) hálaðir ígjøgnum almennu kvørnina. Ein sjálvtkin rættur hjá 4. statsmaktini. Fjølmiðlunum.

Rætturin hjá fjølmiðlu-num er ikki lógarfestur. Teirra rættur er upparbeidd-ur søguliga fyri at verja tann minni menta ímóti valds-ligari misnýtslu.

Hvar gongur markið. Nær er talan um sakligan tíð-indaflutning, og at fara allan vegin heim undir »dýnuna« hjá løgmanni. Ella øðrum fólka Valdum persónum. Kann eg loyva mær at (for) fylgja einum almennum per-

sóni. Uttan fyrilit fyri per-sóninum sjálvum, konuni, ella børnunum. Er tað nøk-ur sjálvfylgja - fyrst at velja fólka Valdum at umboða okk-um - fyri síðani at látursgera tey alment.

Við hesum rætti fylgir eisini ábyrgd. Ábyrgdin at skyna millum rætt og órætt, millum boðberan og boð-skapin, ikki minst millum persónin og avvarðandi. Fremsta skylda er at bera sakligan tíðindaflutning.

Seinastu árin hava - uttan undantak - allir flokkar á Føroya Løgtingi havt møguleikan, at gjørt sína ávirkan galdandi. Tað er Fólkaræði. Sterkt og stóðufast. Flokkarnir hava sett síni fingramerki á poli-tikken, tað verið seg bæði

sum minni- og meirluti, á Føroya Løgtingi.

Fingramerkini á Framtíð Føroya, eru sett »med på-holden pen«. Er tað tí, at tey fólka Valdum eru farin at troystast av gongdini, ella tí at fólkið er sovnað? Fátt er betri. Á Ólavssøku 2012, gav Føroya Løgmaður – Kaj Leo Holm Johannesen - til kenn-ar, at vit mugu undir altjóða nýskipanir og framhaldandi sálvbjargni.

Hugsjónin fer ikki ímóti nøkrum flokki á Føroya Løg-tingi. Hon er í tráð við allar flokspolitiskar stevnuskráir, eisini teirri sambandsflok-kurin stendur fyri. Tað er bara ein spurningur um, hvør hevur tulkingsrættin. Tað ið sameinir okkum, heldur enn spjaðir okkum. Hvussu vit

sum tjóð skipa okkum innan-hýsis, samstundis sum vit finna stev, at samstarva við onnur lond.

Myndin ger upp við vana-hugsan. Tað er hugaligt at staðfesta, at flestu floksfor-menn hava givið sína jaligu áskoðan til kennar.

Higartil hevur lögfrøðin verið okkara snávingarstein-ur. Undanfarnir løgmennt hava eisini droymt litríkar myndir fyri Føroyar. Tað er tíverri endað út við, at lög-frøðin hevur vunnið á hug-sjónini.

Hava vit, sum fólk, miss-kilt okkurt.

Er tað skipanin, ið myndar fólkið, ella er tað fólkið, ið myndar skipanina? Føroya Løgmaður vil fólkaræði tvørtur um politisk- og al-

tjóða lögfrøðilig mørk. Skulu vit ikki geva honum, og fólka Valdum, henda møgu-leikan. Tað er okkum øllum loyvt, at taka ímóti einari vælmeintari avbjóðing.

Tað ferð onki av okkum - hvørki politiskt ella átrún-aðarlaga - skyna vit munin á tí, ið kann røkkast nú, og tí ið krevur drúgt ar-beiði. Gjörd gerð fær onga vend. Løgmaður letur upp fyri nýskipanum. Uttan mun til, innan - ella uttanhýsis - trætanir. Tað er raðið.

Fremstu leiðarar okkara mugu tí finna høvi – ella ein-hvønn setning – at gerast samdir um. Ongin teirra dug-ir longur at siga, hví ella hvat, vit eru ósamd um.

Her er arbeiði fyri allar flokkar á Føroya Løgtingi.

Eli Brimsvík

Formaður Havnar Handverkarafelag

475 milliónir fyri Marknagil, og hvat so?

Nú upprann so loksins lótan, har tilboðini upp á Markna-gilsdepilin vórðu latin upp.

Onkur er kanska skelk-aður av, at 155 milliónir resta í fyri at gjøgnumføra verkætlanina, men eg rokni við, at heilt nógv ikki trúðu uppá, at verkætlanin kundi gjøgnumførdast fyri ta upp-hædd, sumð var upplýst í verkslagslógini, nevniliga 391 milliónir uttan innbúgv og aðra útgærd.

Komandi tíðin kemur at vísa, um møguleiki er at spara, so samlaði kostnaður-in kann fáast munandi niður uttan at skerja ætlanina nevniwert.

475 milliónir fyri Markna-gil kann tykjast at verða

nógvur peningur, men er tað nú so øgilt, tá í hugsað verður um aðrar gjøgnum-førdar verkætlanir. Vit skula minnast til, at her er talan um triggjar skúlar í einum

Hettar er eisini ein lóga í okkara ungdom, sum ætlandi skal bera landi víðari framá. Tað hjálpir lítið at grenja um, at okkara ungdomur rýmur av landinum, um vit ikki hava ráð til at hava nøktandi útbúgvingarumstøður at bjóða teimum. Hvussu nógv kostaði miðnámsskúlin í Hovi? Og hvussu nógv kostaðu ábøturnar, sum máttu gerast grundað á fusk-arbeiði? Ellisheimið í Vági? (sum var ein politiskur rossahandil)

Hvussu nógv kostaði tekniski skúli í Klaksvík við um- og útbyggingum og játtanum, sum eingin visti, hvat skuldi brúkast til. Skal ikki undra, um onkur norðoyapolitikari eisini kem-ur við uppskoti um at flyta maritimu útbúgvingarnar og byggja nýggjan Vinnuhá-skúla í Klaksvík.

Studentaskúlin og HF skeiði á Kamsdali, fiski-vinnuskúlin í Vestmanna, og aðrar verkætlanir við? Veit ikki, hvussu nógvir næming-ar samanlagt eru á hesum skúlum, men neyvan er tað líka nógv, sum Marknagils-ætlanin skal rúma. Har tosa vit um umleið 1.300 næm-ingar árliga, so hettar krevur

góðar umstøður.

Eisini er vert at nevna, at tað almenna ikki hevur bygt nakað av týðningi í Tórs-havnar kommunu síðani 1983, tá ið Føroya handilskúli var bygdur.

Eitt annað, sum upptekur meg rættuliga nógv, er tann stóri munurin á innkomnu tilboðunum.

Eitt sum er í eyga fall-andi er, at her er serliga ein útlendsk fyrirøka sum skar-ar framúr. 138,8 mió????

Næsta útl fyrirøka, 158 mió

Føroysku fyrirøkurnar ávika-vist 171/185 mió.

Hvussu ber tað til?

Kann tað hugsast, at tað

ikki eru føroyskar lønir, teir kalkulerða við??? Ella hevur man tryggjað sær, at so er??

Eg veit bara eitt, útlendsk feløg hava fyrr gjørt almenn arbeiðir í Føroyum, uttan at okkara, ella onnur fagfeløg, eg havi tosað við, hava átt nakran lim á arbeiðsplássinum.

Hettar eiga myndugleikar okkara at kanna fult út, tí um tað er rætt, sum eg sigi, ja so er tað einki minni enn kappingaravlagandi ímóti okkara heimligu fyrirøkum, sum yvirhalda føroyskar sáttmálar, og átti tað at havt almennan áhuga. Vit hava í øllum førum grundaðan mistanka um, at so er. Tó skal sigast, at tær allar flestu

útlendsku fyrirøkurnar hava yvirhildið føroyskar sáttmálar. Tað eigur eisini at verða nevnt, at arbeiði av at gera skúlan í størstan mun eigur at kasta pening (skatt/og annað) av sær til tað føroyska samfelagið, og tað ger tað ikki/ella í minni mun, um útlendingar koma at byggja.

P.S.

Er tað bert prísurin, sum er avgerandi, kunna vit tað sama fáa kinesarar heim at gera arbeiðið. Tað hevði verið uppافتur biligari.